

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 42.

V Ljubljani, v soboto 20. oktobra 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Narodnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Narodnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od ure 8—6 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Sukljejev konfiteor.

Liberalni trijez, katerega gonijo Slanc Malovrh-Tavčar, je začel jako energično čistiti svojo stranko. Kdor le količkaj še ceni versko prepričanje v javnem življenju, se izbačne. Liberalna svojat hoče biti za-se skupaj, in to je prav, da se bode vsaj videlo, kako globoko se je že zajedla korupcija v meso slovenskega naroda, in koliko je pristno liberalnih duš na Kranjskem. Ločitev se vrši glede glavnega principa; tega nihče več tajiti ne more, ker zadnji čas „Slov. Narod“ sam isto priznava. Bolj kakor vsi drugi dokazi, nam pa dokazujejo posledice znanega govora, katerega je imel dvorni svetnik Šuklje v Novem Mestu, da se na Slovenskem bije boj mej vero in nevero.

Ko je Šuklje javno odmolil konfiteor in priznal, da je s sivo svojo brado našel tisto, kar je bil izgubil v mlajih letih, namreč vero svojih očetov, zahrščalo je v liberalnem taboru, kakor bi se bil podrl glavni steber. „Ven s klerikalcem!“ — to parolo je nesel tajni ukaz v dolenska mesta. Slanc je naglo nastavljal klino in pozval Šukljeja, da naj poskoči. Šukljeju se je zdelo malo pod čast, skakati na stara leta čez Slančevo klino, in je odgovoril: Nečem, rajši pustim dolenska mesta! Sedaj je pa Slanc prijel za gorjačo in začel udrihati po Šukljeju v „Narodu“, ob enem pa svoje ravnanje opravičevati pred volilci, zlasti pred tistimi, ki še ne plešejo po njegovi vrvi. Takó le jim n. pr. pridiguje v torkovi številki „Naroda“: „Vi veste, da politična stranka ne more poslati kot svojega zastopnika v parlament moža, ki ž njo v glavnih principih več ne soglaša. Če ta mož (Šuklje) javno izpove, da hodi druga pota, nego njegovi volilci, da sili v neko konservativnost, katero je baje rajnki kanonik Klun zastopal, če svoji lastni stranki, ko je zapletena v najhujši boj, levite bere, ji hrbet kaže ter nasprotni stranki v roke sega, potem mora ta stranka v likvidacijo stopiti, če tega moža kot kandidata

za poslanstvo stranke v poštev jemlje. Kaj bi svet sodil o dolenskem meščanstvu, ako bi Šukljeja po dogodkih avgusta meseca brezpogojno kandidiralo, mu pustilo popolnoma „prosto roko“? . . . „Mej Šukljejem in Šusteršičem ni nobene načelne razlike več!“

Koliko je bilo pred nekaj leti še mož, ki nam niso hoteli verjeti, da je poprejšnja narodna stranka, ki je imela v programu iz l. 1894. še katoliško vero kot glavno točko sklenjenih resolucij, zadnji čas se bistveno izpremenila, da je vero izbacnila in da tedaj mora izbacniti vsakega, kdor le količkaj vero še omenja v javnem življenju! Takó se je zgodilo tudi z dvornim svetnikom Šukljejem. Največji humbug je tedaj hinavsko tvezenje nekaterih „Narodovcev“, da se borijo le proti gospodstvaželnosti duhovščine (proti popstvu — piše po navadi zelo olikani deželni odbornik Tavčar in še bolj surovi njegov pobratim Malovrh), ko je sedaj jasno kot beli dan, da se bojujejo „Narodovci“ tudi proti vsakemu posvetnemu človeku, ako le reče, da čisla veljavo vere v javnem življenju. Ker se liberalci Šukljeja bojé, kažejo tu malo izjemo. „Farjem“ in „popom“ kažejo liberalci vedno le zobe, Šukljeju pa zadnje dni prav po svoji pasji naravi; včasih zobe, včasih rep. Vse to dela strah.

Nadejajo se „Narodovci“, da bodo zmagali v dolenskih mestih proti dvema frontama, namreč da bodo podrli na tla katoliško-narodno stranko in stare Šukljejeve pristaše. Vederemo! Zanimivo pa je in ostane, da je Šukljejev konfiteor pokazal — kaj nas loči.

Politiški pregled.

Grof Revertera. Z Dunaja se poroča: Termin odstopa grofa Revertera, avstrijskega poslanika pri Vatikanu, se popolnoma krije z njegovo že pred meseci uloženo prošnjo ter ni prav nič v zvezi z afero Stadler, ker grofa Revertera zadnje 3 mesece, ko se je igrala ta afera, ni bilo v Rimu.

Poslanec v zadregi. Znanemu poslancu Stojalovskemu se po razpustu drž. zbora nič kaj prijetno ne godi. Nič manj nego osemnajst preiskav je naperjenih proti njemu.

Svoboda na Ogerskem. Naučni minister je ukazal, da naj se šolskim otrokom v Szegedinu razlaga krščanski nauk v mažarskem jeziku. Dozdaj se je poučeval krščanski nauk v srbskem jeziku. In Ogerska je liberalna država.

V Nemčiji se je kar hkratu izvršila velika prememba: državni kancelar princ Hohenlohe je odstopil in na njegovo mesto je imenovan minister grof Bülow. Vzrok tej spremembi vidijo nekateri v visoki starosti princa Hohenlohe, drugi pa menijo — in ti utegnejo imeti prav — da je odstopil, ker faktično že sedaj ni bil več vodja vnanje politike, ampak grof Bülow.

Razmere v najliberalnejši državi. Italijansko šolstvo ne napreduje, ampak vedno upada. Materijalna beda, ki vlada po tem srečno nesrečnem kraju, ne dovoljuje niti najpotrebnejše duševne hrane. Nedavno poslala je Apulija kralju prošnjo, da bi se tam uknila — obvezna obiskava šol. V mnogih krajih se zapirajo šole radi nedostatka učiteljev. Na tak način je tudi mesto Castiglione „popravilo“ svoje finance. — In ta jug obsiplje vso Evropo z delavci, ki prinašajo v svoja nova bivališča samo bedo in — zlodejstva. Kam bode še laški narod prispel, to se danes ne da določiti.

Volitve v angleško spodnjo zbornico so završene. Izvoljenih je 332 konservativcev, 68 liberalnih unionistov, 187 liberalcev in zastopnikov delavcev ter 82 irskih nacionalistov. Vladna večina znaša le 120 glasov.

Vstaja. Iz arabske provincije Yemen prihajajo vznemirljiva poročila. Na jugu od Meke je bruhnila vstaja. Vstaši so dobro oboroženi.

Perzijski šah je odpotoval proti svojemu domu. Pred odhodom je nakupil 1500 zabojev raznih stvari. Zmanjkalo mu je denarja ter je moral v Budimpešti čakati, da je prišlo denarno

Sirotek.

Po Reimmichlu.

I.

Travniki in polja so bila siva in rjava, samo kjer je rasla ozimna rž, je bilo svetlo zeleno; pa tudi nežne ržene kalice so se od mraza pritiskale druga k drugi ali se stiskale k zemlji, kakor bi pričakovale, da jih bo zdaj, zdaj zagrnila snežna odeja. Drevesa so iztegovala gole veje proti nebu, kakor strahovi, mrzle meglene zaplate so se obešale po gorah in ledeni sever je razpihaval velo listje po dobravi. Včasih se je uvrstila kaka snežinka v ta divji ples in se je sukala z vetrom in listjem, kakor za stavo. — Žive duše ni bilo videti daleč okrog, le po veliki cesti so prihajale tri osebe, mlada prepadena ženska z dvema dečkoma. Ženski se je na obrazu brala žalost, strah in revščina; imela je tanko, ogoljeno obleko, katero je veter trgal semtertje. Na hrbtu je nosila velik koš. Večji deček je bil star kakih osem let, manjši kakih pet. Imela sta silno tanka, skoraj prozorna oblačila; manjšemu so gledali prsti spredaj iz črevljev. Videlo se je, da črevlji niso bili delani za tega dečka, kajti bili so neprimerno veliki

za male nožice; otrok je moral grede držati noge zelo narazen in je velikansko obuvalo komaj vlačil za seboj. Večji deček je nesel culo, ki je bila zanj pretežka; vlekla mu je ramo navzdol, in deček je culo vedno prekladal iz roke v roke. — Ti trije so bili Goričarjeva Roza in njena sinčka. Roza bi kdaj ne bila verjela, da more biti na svetu toliko britkosti in revščine. Nekdaj je bila cveteča, zdrava in krepka. Reven pa priden drvar jo je snubil. Vsi so ji odsvetovali, naj se ne moži, in vendar sta postala srečna zakonska. Mož, Janez, je zaslužil z drvarjenjem toliko, da sta mogla plačevati stanovanje pri Klančniku, in še je nekaj ostajalo, da sta prav lahko živela. Njuna sreča je priklopela do vrhunca, ko sta prišla na svet dva ljubezniva dečka. Otroka sta lepo rasla — tu pa je prišla nesreča.

Na Janeza je nekega dne v gozdu padla smreka, in mrtvega so prinesli domov. — Roza je zaradi tega zbolela in je počasi hiralala. Zadnji krajcar je šel k zdravniku in v lekarno. Denarja ni bilo več za stanovanje, in skopi Klančnik je bil tako neusmiljen, da je postavil pod kap na pol bolno ženo in njena otroka.

Zdaj je šla uboga družinica na Poljano k teti.

Če se je prav že noč delala, vendar mala družba ni nič bolj hitela; še le narobe; vedno počasneje so korakali. Otroka sta še šla, mati je pa vidno pešala. Vsakih deset ali dvajset korakov je postavila koš na tla in počivala. Kakor hitro se je ustavila, jo je hotel kašelj zadušiti.

Naposled so prišli do svisel, ki so stale prav ob cesti. Veter je iz dalje prinašal zategnjene glasove zvonjenja.

„Na Ravneh zvoni k litanijam,“ je rekla mati. „Jutri bo žegnanska nedelja. — Ne morem več dalje. Ostanimo v teh svislih.“

Otroka sta jokala. Starejši je odprl svisli; bile so do polovice napolnjene s senom.

Le težko so zlezli na kup. Zakopali so se v dišečo seno. Mlajši deček je vsled utrujenosti takoj zaspal. Mati ni mogla spat. Mraz ji je prešinjal ude, zobje so ji šklepetali, mrzlica jo je tresla.

„O Bog, o Bog, kako je mraz, kako je mraz!“ je vzdihovala.

Starejši deček je jokal. Potem je grebel seno skupaj, pokladal ga na mater, zatlačil ga ob njeni strani in je navalil celo goro sena na njene noge. Naposled se je mati umirila.

nakazilo iz Perzije. Šah je nakupil tudi 106 bicikljev, ker hoče, da bi se ves njegov dvor vozil na bicikljih. Pred odhodom je obljubil, da prihodnje leto zopet pride v Marijine vare.

Danska kraljica Viljemina se je zaročila z vojvodom Henrikom Mecklenburg-Schwerin.

Visoka bolnika. Saški kralj je nevarno obolel. — Nemška cesarica udova je na smrt bolna.

Nameravan umor kitajskega cesarja. Iz Šanghaja se poroča, da je nekdo poskusil izvršiti atentat na kitajskega cesarja na potovanju v Siangfu. Napadovalca so prijeli in obglavili, predno je mogel cesarju storiti kaj žalega.

Pohlepnost Angleške raste. Angleška namerava polastiti se Nove Fundlandije takoj, ko popolnoma premaga Bure. Glasila Chamberlainova že pišejo v tem smislu, ter se pričakuje, da Francozi ogorčeni protestujejo proti tej nameri Angležev.

Buri vstrajajo! Transvaalsko poslaništvo v Bruslju javlja, da bodo Buri vstrajali v boju, če treba tudi na leta. Boj bode končan, ko bodo vsi Buri poraženi. Burski general Dewet je izdal plokamacijo, v kateri izjavlja, da bo dal ujeti vse Bure, ki se ne bodo hoteli dalje boriti. To je Angleže tako ustrašilo, da njihovi listi zahtevajo, naj se vsem Burom, ki so še ostali v Pretoriji, takoj zarubi premoženje, ker sicer bi utegnili premožnejši Buri iz Pretorije podpirati dolgotrajno vojno.

Angleška skrb za transvalski arhiv in denar je že dovolj znana iz poročil, v katerih so londonski krogi trdili, da je predsednik Krüger izvršil tatvino. Angleži bi si kaj radi prisvojili arhiv in denar; tega bi potrebovali v delno pokritje ogromnih vojnih stroškov, glede posamnih aktov so pa v skrbeh, da jih Krüger prej ali slej ne objavi. Nikogar torej ne bo iznenadila vest, da so nekega lepega dne napadli Krügerja angleški roparji in mu odvzeli ti dve dragocenosti. Toda stric Pavel je bil zopet jedenkrat bolj premeten, nego angleški brigantje, kajti napraviti je dal fotografske kopije vseh važnejših dokumentov, ki so z denarjem vred v varnih rokah. Ta banditski poskus se torej Chamberlainovcem ne bo posrečil.

Angleške municije sežgali. Burski general Dewet je poznan kot posebno prebrisan in odvažen mož. Nek roterdamski list pripoveduje po sporočilu burskega vojaka sledečo dogodbo: Dewet je dozual, da se pomika proti postaji Roodeval vlak z 68 vagoni angleške municije in da isti vlak nadzoruje kakih 300 angleških vojakov. Dewet pa je imel okoli sebe le kakih 80 svojih mož in vendar ni premišljal mnogo, nego je dne 6. junija zjutraj ob 5. uri obkolil postajo Roodeval in napadel vlak spremljajoče angleške vojake. Po kratko trajajočem boju so Angleži razobesili belo zastavo in izjavili, da

Deček je ležal ob njeni strani, pa ni spal. Polagoma je približal glavo materini glavi in je vzkliknil:

„Mama, mama, zdaj vam je že gorko, kaj ne? Prav vročo glavo imate.“

Bolnica je zastokala, odgovorila pa ni nič. Tu je deček zajokal:

„No, mama, povejte, ali vam ni toplo? No, samo eno besedo recite!“

Mati se je zavedla.

„Kje pa sem?“ je vprašala, „kdo je tukaj? Nič ne vidim.“

„Mama“, je odvrnil deček, „jaz sem tukaj, Jurček; ali nič več ne veste? V svislih smo, tema je, Janezek pa spi.“

Mati je nekaj časa mirno ležala. Potem je začela ihteti.

„Ko bi bil le kak dubovnik tukaj!“ je vzdihnila; „pa ni nič . . . ti ne veš pota . . . pa tema je . . . Bog mi bodi milostjiv in usmiljen!“

Bolnica je popolnoma utihnila. Za nekaj časa je rekla:

„Tako . . . z Bogom sem že obravnala . . . prav rada bi umrla . . . oh, pa ti in Janezek!“

„O ne, mama, ne umreti!“ je zakričal deček, „kaj ne, mama, da ne bote umrli?“

vlak prepuste Burom. V vlaku so dobili jako bogat plen, osobito prepotrebni uniform za 30.000 mož, več tisoč bomb iz lidita, cele vgone žakljev s pismi, več zabojev in zavitkov tobaka, vina in drugega. Vsak burski vojak se je z vsem potrebnim obskrbel, a ker niso mogli vsega odnesti, je Dewet ukazal, naj poiščejo drv, da uprizore lepo zabavo, gledajoč umeteljne ognje na stroške Angležev. Res so Buri prinesli kupe drv ter naložili okoli postaje in vlaka velikanski kres, katerega je poveljčalo pokanje bomb, smodnika in z raznimi špiriti napoljenih sodčkov.

Domače novice.

Osebnosti. Knezoškof g. dr. Jeglič je prišel danes teden obiskat škofa dr. A. Mahničarja. — Biskup Strossmayer se je v soboto iz Rima vrnil v Zagreb. — Umrli je gosp. Jernej Ciringer zlatomašnik in umirovljeni župnik žusemski. — Poročil se je g. A. Inglič z gđc. Al. Pogačnik. — V pokoj je stopil g. Ivan Zmugg, c. kr. stražmojster žrebčarskega depota v Ljubljani. — Župnija Semič je podeljena g. Simonu Pristovu, beneficijatu v Št. Vidu pri Zatičini. — Umrli je v Divači trgovec g. Ivan Jančar, v Ljubljani pa je umrla gospa Marijana Marout. V soboto je, zadet od kapi, umrl upokojeni ravnatelj tovarne na Fužinah g. Andrej Jamar. V mladih letih se je poskušal s pesnikovanjem. Njegova pesem „Ljubca moja, kaj si strila“ je postala narodna. V Pliberku je umrl operni pevec Karol Sommer, rodno korški Slovenec. V Ljubljani sta umrla zavarovalni uradnik g. Ivan Vdovič in višji oficijal južne železnice gosp. Fran Wohinz. — Najvišje priznanje je dobil višji inženir g. I. Macak v Trstu povodom svojega umirovljenja.

Zavod za slepce. Za slepe otroke na Kranjskem je poskrbljeno. Znameniti naš rojak, na Dunaju zamrli dvorni svetnik g. dr. Josip pl. Zhiszman je zapustil svoje na 190.000 kron naraslo premoženje zavodu slepih na Dunaju in je v oporoki določil, da se ustanove ondi brezplačna mesta za ukaželjne slepce, in sicer v prvi vrsti za Kranjce, ako bi teh ne bilo, za one iz Koroške, in če bi tudi teh ne bilo, za one iz Štajarske. Nižjeavstrijsko namestništvo je pa pregledalo to prednost, kojo je blagi ustanovnik Kranjcem namenil, in je razpisalo tekom l. 1899. Zhiszmanovo novo ustanovo za slepce iz zahodne polovice Avstrije sploh. S tem razpisom so bili slepci na Kranjskem oškodovani. Naši državni poslanci, in ti niso bili iz liberalnega tabora, so se pritožili pri ministerstvu zaradi te Kranjcem storjene krivice in so dosegli, da se je ustanovno pismo po oporoki popravilo, in da je kranjskim slepcev zajamčena prednost pri zavodu slepcev na Dunaju. To je pa prav zdaj velike važnosti; zavod za gluhaneme na

„Le tiho bodi, Jurček“, je rekla mati, „je že bolje . . . Poslušaj zdaj, kar ti bom povedala! . . . Kaj ne, da boš prav priden, zmeraj?“

„Bom, bom; vse bom ubogal . . . samo umreti ne smete!“

„Jurček . . . strašno sem trudna . . . zdaj bom zaspala . . . dolgo, dolgo bom spala! . . . Če me jutri zjutraj ne boš zbudil, pojdi na Ravne, tje, kjer je nocoj zvonilo, in povej ljudem! . . . Kaj ne, da boš, Jurček?“

„Bom, bom, mama, le zaspite!“

„Zbudi zdaj bratca, moram vaju blagosloviti.“

Mati se kar ni hotel zbuditi. Na pol je spal in jokal, ko ga je Jurček vlekel k materi. — Ta je v temi tipala po otrocih, ju pokrižala in rekla: „V imenu Očeta in Sina in svetega Duha! Amen.“

Potem je oba poljubila in glasno jokala. — Janezek je poleg nje zopet zaspal . . .

„Jurček“, je rekla bolnica s slabim glasom, „zdaj bom zaspala . . . le ulezi se pa tudi zasp!“

Deček se je ulegel in je kmalu trdno spal.

Oba dečka sta spala . . . uro pozneje je spala tudi mati — spanje, iz katerega se na tem svetu nihče več ne zbudi. (Konec prihodnjic.)

Kranjskem sicer že imamo; toda za revne slepce na Kranjskem ni ustava, če tudi se je več let v deželnem zboru govorilo, da se z zavodom za gluhaneme spoji tudi zavod za slepce. O tej stvari bi bilo še več pripomniti, pa kar je zamujeno, je izgubljeno! — Kranjske slepe otroke so tudi v Linc pošiljali, pa tudi tam so jih začeli odrivati, a v dunajskem zavodu imajo zdaj zajamčeno pravico. To je lep uspeh naših poslancev, ki kaže da se zanimajo za blagor ljudstva. Stariši pa, kateri imajo slepe otroke, naj bi se spominjali, kje je zavetišče za njih reveže.

Socijalni demokrati na Gorenjskem. V Radovljici se je ustanovil socijalno-demokratski volilni odbor. Voljeni so vanj: Tomaž Vogelc za Pretrg, Vrbno, Gorico, Josip Šlibar za Radovljico, Lancovo, Vošče, Sevce, Brda; Peharc za Lesce, Bled, Hraše, Hlebce.

Dr. Tavčar je sposoben za državnega poslanca. Pred nekoliko leti bi dr. Tavčar nikakor ne bil hotel biti državni poslanec, ker se je bal za svojo pisarno, ki je bila bolj molzna, kakor najboljša liska, kar jih ima Fani v višokem hlevu. Danes je drugače. Tavčar in Malovrh sta tako zbadljiva in groba, da bi moralo po naravnem potu biti več pravd, in na Bregu več zaslužka. Pa vrag vedi, kako je to: ali ljudje dandanes nič več ne čutijo, da bi se potegnili za svojo čast, ali pa so tako neumni, da vsi pravdarji dero k dr. Krisperju in k drugim advokatom. Z jedno besedo: dr. Tavčar utegne iti na Dunaj, postal je sposoben za državnega poslanca glede časa. Nadalje Wolfova slava Tavčarju ne da spat. Kar je poljanski Janezek tako izvrstno izdelal šolo pod mojstrom Malovrhom v psovanju na klerikalce, je dobil apetit in meni, da bi tudi visokim ministrom z onim aparatom lahko malo premikastil grešnega rojstva kosti, zlasti Körberju in tistemu klerikalcu Giovanelliju. Če se bodo ministri res Tavčarjeve grobosti ustrašili bolj, kakor Kušarjeve nespособnosti, je seveda še dvomljivo. Bolj gotovo je pa to, da Tavčarja vleče na Dunaj zlato srce Schwegelnovo. Kar je doslej Schwegel na Dunaju zastoj poskušal, posrečilo bi se mu gotovo v trenutku, ko bi duša njegovega velega telesa, vpodobljena v dr. Tavčarju, dobila mandat. Zveza med liberalnimi Slovenci in Nemci bi dobila na Dunaju krono na glavo. Za kaj takega je mej Slovenci brez dvoma sposoben dr. Tavčar. To sposobnost je dokazal že v kranjskem deželnem zboru. Sicer se najdejo ljudje, ki trdijo, da prav te tri lastnosti zelo omadežujejo dr. Tavčarja kandidatsko togo, a golaža ločni agitatorji narodno napredne stranke vendar upajo z dr. Tavčarjem vred.

Družba sv. Mohorja je pričela z razpošiljanjem družbenih knjig dne 16. t. m. Knjige se bodo letos razpošiljale po ti-le vrsti: 1. Američani in Afričani. 2. Krška škofija. 3. Razni kraji. 4. Senjska, Poreška, Bosniška, Djakovska, Zagrebška, Somboteljska in Sekovska škofija. 5. Goriška škofija. 6. Tržaška škofija. 7. Ljubljanska škofija. 8. Lavantinska škofija. Odbor se boče po svojih močeh potrudil, da uđe knjige dobé čim preje v roke. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljajte jih ter v nemajste v srcih njihovih ljubezen do Boga in domovine!

Dr. Tavčarjeva kandidatura za ljubljanski mandat odpira volilcem oči. Pri zadnji državnozborni volitvi je šlo vse na volišče za Kušarja. Tako pripoveduje „Slov. Narod“ v četrtek zvečer. In res, pri oni volitvi se je prvič pokazala dr. Tavčarjeva zveza z Nemci, kojo je nepremišljeno razkril pred volitvijo, rekoč, da pripelje 300 Nemcev na volišče. Prišli so vsi ljubljanski Nemci in nemškutarčki in so volili soglasno z liberalci — Kušarja za poslanca. Kušar je bil prvi poslanec slovensko liberalne nemške zveze! — Kušar se ni od tedaj prav ničizpremenil in vendar ga je dr. Tavčar obsodil, da mora odstopiti, kajti Kušarju se še sanjalo ni, da bi odstopil, ko ga je bil dr. Tavčar obsodil. — Tako je postopal pri zadnjih državnozbornih volitvah tudi dvorni svetnik Šuklje z prejšnjim poslancem dolenskih mest — in to je liberalna čednost. Dr. Tavčar naj pazi, da ga ne zadene Šukljejeva usoda!

Pometajte pred svojim pragom! Zastava „Slov. kršč. soc. zveza“ še ni popolnoma plačana. Ker sedaj „Zveza“ premožnejše somišljenike prosi v ta namen podpore, se je „Narod“ zadržal v „Zvezo“, kakor bi bil naprošen „Narodov“ urednik, da dá v korist „Zvezine“ zastave kako žlico. Bilo bi bolj prav, da se „Narod“ briga za ljudi, ki so okolu njega in ne plačajo svojih dolgov in da ne zine o dolgu „Zveze“, ki je delavsko društvo, nobene besede, predno ni ljubljanska frakarija plačala „Narodnega Doma!“

Župan Hribar je imel pred svojim odhodom na Dunaj, kojega je „Slov. Narod“ tako svečano svojim vernim prijavil, s kolovodjem štajarskih liberalcev dr. Brumnom o polnoči na kolodvoru sestanek in sklenila sta po važnem priporočilu ljubljanskega župana, da bodi celjski g. Hribar poslanec pete kurije na Štajarskem. Agent pač ne popusti svojega privajenega posla.

Iz Mokronoga se nam piše: Čudom smo se čudili, ko smo zvedeli, da sta postavila Rakovniški grof in dr. Slanc znanega krčmarja Mihlana za državnega poslanca. Ta novica vzbuja veliko govoričenja in smehu, a naš kmet pravi: „Tako daleč pa vender še nismo prišli, da bi nam bil konjski mešetar in grajski valpet za državnega poslanca.“

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednjih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, se naznanja, da se celovski Slovenci shajajo vsako sredo ob polu 8. uri zvečer v gostilnici hôtela „pri Sandwirtu“, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“, prva vrata pri vhodu na desno. — Slovenski gosti so ondi vsikdar dobro došli!

Bohinjsko železnico so pričeli v torek graditi pri Podbrdu na Goriškem. Za odvažanje materiala iz predora, ki ga prično takoj kopati, napravijo most preko ceste.

Glas iz občinstva. Piše se nam: Slavno „Slovensko planinsko društvo“ v Ljubljani opazarjamo, da prav mnogo občinstva, ki hoče na ljubljanski grad od sv. Florijanske cerkve, najprej zaide v „Sodarsko“ zagato. Ako so uljudni ljudje pri roki, tujcem pokažejo pravo pot, toda zelo pogosto uljudnih ljudij ni. O barabčkih, ki tujce žalijo, bi vedeli povedati marsikaj tudi magistratni stražniki. Zaradi tega bi bilo jako umestno, ko bi se zaznamovala na nasprotni škarpi prava smer poti s puščico in besedami: na grad!

Usodna besedica „tukaj“. Minolo soboto popoldne je bil v šentpeterski vojašnici v Ljubljani kontrolni shod. Dva rezervista sta se že malce odvadila „armee-sprachi“; bila sta namreč tako nesrečna, da sta se zagovorila ter sta o zglasovanju zaklicala „tukaj“, a prav za prav besede nista docela izgovorila, marveč jo takoj hitro popravila s „hier“. A nesreča je bila gotova in kazen neizogibna. Žaljeni nemški „armeesprachi“ je trebalo dati zadoščanja, pa je pozabljiva rezervista stotnik dal takoj aretovati in vsakemu je prisodil sedem dni, ali, kakor pravijo drugi, 24 ur zapora. Bog ve, če je tudi Radecki slavne zmage avstrijskih vojakov pripisoval — nemški „armee-sprachi“?

Pogrebna Marijina bratovščina. Poroča se nam: V nedeljo je imela pogrebna Marijina bratovščina svoj občni zbor. Volili so se novi odborniki, ki pa niso bili g. predsedniku po volji. Predsednik Bonač je mrliško napovedovalko, g. A. Robida, ki je že nad 30 let opravljala to službo zvesto in marljivo, brez vzroka odstavil. Pri nedeljskem občnem zboru so pa novi g. odborniki in udje zahtevali pojasnila v tej zadevi. Ko se ni mogla g. Robidi dokazati nobena krivda, so zborovalci glasovali za zopetni vsprejem napovedovalke. A glej, — ko so g. udje roke vzdigovali, se je g. B. zelo lepo izrazil rekoč: „Še noge v left, pa jezik ven.“ To so pač lepe razmere! — Več udov „Marijine bratovščine“.

Mestna vrtnarija in ljubljanski vrtnarji. „Slovenec“ poroča iz obč. sveta: Ljubljanski vrtnarji Korzika, Herzmansky, Šimenc in Verovšek so uložili na obč. svet pritožbo proti mestnemu vrtnarju Hejnicu, češ, da se ne omejuje samo na ureditev mestnih vrtov, ampak razvija pravo pravcato trgovino s semeni, cveticami, drevesi, ureja vrtove in dela s tem občutno konkurenco

obrtnikom vrtnarjem, dasi nima obrtnega dovoljenja in ne plačuje davkov. Župan Hribar se je postavil na stališče, da zagovarja ta „mestni konsum“. Dejal je, da se ne more zahtevati, naj bi občina ničesar ne prodala iz svojih nasadov, kajti ako bi zastoj dajala rastline, bi bila še večja konkurenca vrtnarjem. Drevesja pa itak nimajo ljubljanski vrtnarji, in mestni vrtnar s svojo trgovino le povzroča, da dreves ni treba naročati iz tujine. Vsaka stranka kupuje, kjer hoče. Z županovim dovoljenjem bode uredil mestni vrtnar vrt pri gluhonemnici ter bode par sto kron dobička. Pritožba ljubljanskih vrtnarjev naj se zavrne. Prebral se je na to dolgovezen zagovor mestnega vrtnarja ter se je na to soglasno odklonila pritožba ljubljanskih vrtnarjev, ker je po zatrdilu obč. očetov tudi za urejanje vrtov v Ljubljani težko dobiti človeka, in ima mestni vrtnar popolnoma prav, da tudi to dela. Tako smo v Ljubljani srečno prišli do „mestnega vrtnarskega konsumuma“, in prav značilno je, da se pritožba obrtnikov davkoplačevalcev odbije z lakonično opazko: „Vsak kupuje, kjer hoče“.

Meščanska godba je priredila preteklo nedeljo lepo uspeli koncert v „Narodnem Domu“. Vse se je čudilo, da godba že sedaj razpolaga z bogatim, izbranim vzporedom. Godba zasluži vsestranske podpore. Povsem se strinjamo s „Slovencom“, ki piše: Mnogo je društev, za katera se plačuje, ker tako veleva „narodna požrtvovalnost“, a se na podlagi te „požrtvovalnosti“ vzdržuje na stroške meščanstva le „nastop“ frakarije. Doneski, katere za nastope frakarije plačujejo v ljubljansko čitalnico, bi pač veliko več sadu prinašali, ako bi jih meščanstvo obrnilo v blagajno Meščanske godbe.

Kristan se je skril. Ebin Kristan ne bo kandidoval v peti skupini na Kranjskem. Socijalni demokrati postavijo na Kranjskem za kandidata nekega Kopača, o katerem se drugega ne ve, nego da je baje plačan socijalno-demokratski agitator. Kakor „Narodovci“ z Jelencem, se tudi socijalni demokrati s to kandidaturo le osmešijo. Kristan kandiduje v Istri, kjer je njegova kandidatura pomoč Lahom, kandiduje pa Kristan tudi na Goriškem, kjer se nadeja pomoči Lahov in slovenskih liberalcev.

Bojazen za celjsko mestno skupino je pri gotovi gospodi prišla že v mozeg. Nič kaj gotovo ni, da bi zmagal kandidat celjskih Wolfjancev, dosedanji drž. poslanec dr. Pommer. Za dr. Dečka je položaj jako ugoden. Umevno je, da celjsko okrajno glavarstvo sedaj pazi na Slovence s podvojeno skrbjo. V tej skrbi je prepovedalo Slomškovo slavnost v Žalcu z motivacijo, da je to politična demonstracija. Ako bi bil to pravi vzrok prepovedi, morali bi prepovedati tudi Slomškovo slavnost na Ponikvi. O tej prepovedi se govore čudne reči, gotovo pa je, da Žalec voli v celjski mestni skupini.

Laška zagrizenost. Trgovsko in pomorsko sodišče je zahtevalo, da morata odposlanca iz trgovske zbornice umeti laški in slovenski. Trgovska zbornica pa se je proti temu postavila na stališče, da zadošča, ako sta strokovnjaka. Na tej podlagi se je vršila potem tudi volitev.

Uredništvo „Dom in Sveta“ se je sedaj uredilo tako, da je uredništvo leposlovja prevzel gospod dr. Mihael Opeka, uredništvo znanstvenega dela in ilustracij pa gospod dr. Evgen Lampe.

Italijansko sovraštvo sega do grobov. V Umagu v Istri je zapovedalo županstvo trgovcu Tonceli, odstraniti z groba svoje žene nagrobni kamen, ker nosi slovenski napis. Politična oblast je prepoved razveljavila, na kar se je občina pritožila na ministerstvo, ki pa je tudi pritožbo odklonilo, češ da nima napis nič protipostavnega. Laška zagrizenost še pred grobom ne obstoji!

Poročil se je v nedeljo ob pol 9. uri zvečer v cerkvi sv. Petra gosp. M. Horvat, čevljarski mojster na sv. Petra cesti, z Marijo Seršen iz Dvorja.

Občni zbor političnega društva „Edinost“ se je vršil preteklo nedeljo v Barkovljah ob navzočnosti kakih 500 ljudij. Govorili so o položaju in državnozbornih volitvah Mandič,

Spinčič, Kompare, dr. Rybač, dr. Slavik, dr. Vinko Trinajstič. Izvoljen je bil prejšnji odbor. Proglasili so se kandidati za peto skupino in sicer za Trst dr. Rybač, za Istro pa dr. Matko Laginja.

Nova Ciril-Methodova šola. Hrvatom v Opatiji in Volovski noče vlada v kljub vsem prošnjam ustreči s hrvaško šolo. V sled tega se je sklenilo s pomočjo družbe sv. Cirila in Metoda ustanoviti med Opatijo in Volovsko hrvaško šolo.

Koliko prebivalcev ima Trst? Tržaški mestni statistični urad javlja, da je sedaj v Trstu 168.951 prebivalcev. Tekom 10 let se je prebivalstvo pomnožilo za 13.480 oseb.

Usodne sanje je imel v noči od ponedeljka na torek orožniški postajevođa Josip Fazan v Mengšu. Skočil, oziroma padel je v sanjah mislé, da gre skozi duri, skozi okno I. nadstropja ter si pri tem zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v deželno bolnico v Ljubljani.

V Lokavcu je umrl nagle smrti poročnik gosp. Franc Pečenko. Prišel je bil po svojo g. soprogo (Rolletovo), ki je bila nekaj časa pri svojih stariših.

Statistiko o štajarskem šolstvu prinaša zadnja „Domovina“. Po tej statistiki je bilo minolo šolsko leto na Štajarskem 19 meščanskih šol. Od teh jih dežela sama vzdržuje pet. A mej vsemi temi šolami ni nijedne slovenske, vse imajo strogo nemški značaj. Ljudskih šol so imeli Nemci 581, Slovenci 227, slovensko-nemških šol pa je bilo 37. To tolmačenje deželnega šolskega sveta glede slovenskih šol v svojem poročilu označuje „Domovina“ kot neresnično.

Na Golici je bila pretečeni teden tako gosta megla, da je neki gorenjski hribolazec zabil v njo žebelj in se zanj prijel, da ga ni burja vrgla na Koroško! Keđor ne verjame, naj plača krono za „Našo stražo“.

Poroča. Na Goriškem se je poročil v grajski kapeli v Muši Henrik baron Codelli z grafico Lujizo Attemsovo.

Imenovanja na pošti. Poštними asistenti so imenovani poštni vežbeniki Mihael Moravec Herman Gaeta, Artur Fittke, Ivan Golob Hugo Rossi, Silvij Leban, Dragotin Ban, Josip Castelliz in Jurij Rimondo za Trst. Spiro Pasinović in Dragotin Klvana za Pulj, Dragotin Radzza za Gorico, Rajmund Stegnar za Opatijo, Artur Bellotti za Koper, Josip Rimondo iz Zadra za Rovinj, Anton Kocmur za sv. Peter na Krasu; potem manipulacijska dnevničarja Josip Podboj za Tržič in Maks Velepčič za Opatijo, ter računski podčastnik Adalbert Lažansky za sv. Peter na Krasu.

Prva razstava štajarskih umetnikov se je otvorila v Gradcu. Razstava ima popolnoma nemški značaj. Mej razstavljalci je mnogo ne posebno nemških imen kakor: Terglav, Marussig, Supanchich, Mahorcig, Kovatschoff itd. Razstava obsega 400 števil.

Skladišča za premog. Vprašanje o ustanovitvi večjih skladišč za premog v Ljubljani se je sprožilo. Taka skladišča bi vplivala na ceno premoga v Ljubljani. Vprašanje se je izročilo v pretres magistratu.

Nesreča s puško. Te dni sta ostala sinčka Mihe Veluška iz Kanala sama doma. Oče je bil tako nepazen, da je pustil na steni nabito puško. To je enajstletni deček snel s stene ter pomeril na svojega mlajšega bratca. Puška se je sprožila, in smrtno zadet otrok se je zgrudil na tla. Umrl je takoj. Radi nepaznosti je bil Miha Velušek obsojen na 10 dnij zapora. V svarilo starišem.

Prvi sneg je pobelil višje hribe in gore na Kranjskem. Sneg je padel precej nizko.

Koliko nesejo Italijanom vžigalice „Lege“. Adrijski oddelek društva „Lega Nazionale“ javlja, da mu je tvrdka B. Fürth izročila 1092 kron, ki so čisti dobiček za legine vžigalice, prodane od aprila do konca septembra t. l. Lepa svota! Učimo se pri svojih nasprotnikih in zahtevajmo povsodi le žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda.

Gluhonemnica v Ljubljani se bode otvorila koncem tekočega meseca.

karjev, ne dleto kiparjevo; znamenje, postavljeno na ogled vsemu svetu v znak svojega večnega zmagooslavja.

O ameriških šolah. Električno železnico za učence bode gradila šola na reki „Susquehanna“ v Ameriki. To šolo je ustanovil in vzdrževal za svojega življenja Jakob Tomé; in po smrti svoji je zapustil zavodu 16 milijonov kron. V Ameriki ni to edini slučaj, da državljani ustanovljajo šole, za kojih vzdrževanje tedaj (t. j. ob ustanovitvi) darujejo tudi znatne svote. Tako je n. pr. Mr. Charles Pratt osnoval v Brooklynu leta 1887. zavod, katerega obiskuje (danes) 4000 učencev in učenk. Za njega vzdrževanje je daroval dva milijona dolarjev in nabavil učila, učiteljstvo in dal zgraditi potrebne prostore za svoto 1.700.000 dolarjev. — Bankir A. J. Drexel, sin s Tirolskega došlega slikarja, ustanovil je l. 1892. zavod z glavnico dva milijona dolarjev, poleg tega je potrošil za stavbo in pohištvo en milijon dolarjev in drugi milijon za učila, knjižnico in jednako.

Številno razmerje mož in žen v evropskih državah. Po statističkih podatkih pripada v posameznih evropskih državah na 1000 moških prebivalcev žensk: v Bosni 894, na Grškem 919, na Srbskem 946, v Rumuniji 974, v Italiji 955, v Belgiji 1005, v Franciji 1014, na Ogrskem 1015, na Nizozemskem 1036, na Čudskem 1027, v Rusiji 1028, v Prusiji 1036, v Nemčiji 1037, na Španskem 1040, na Avstrijskem 1044, na Angleškem 1048, na Danskem 1053, na Švedskem 1055, v Švici 1056, v Norvegiji 1073, na Portugalskem 1078. — Tudi v Severni Ameriki je menj žen nego mož. Tam pripada namreč na 1000 mož 953 žen.

Naobrazba na Japonskem se vedno širi. Tako se izdaja danes tamkaj že 745 časnikov; pri tem moramo omeniti, da so bili še pred par leti prvi izdajalci časnikov kaznovani s smrtjo. Edina firma Ohasi je izdala v 13. letih čez 100.000 zvezkov knjig in utemeljila pet mesečnikov, izmed katerih se tiskajo „Faiyo“ in „Bungečkurubu“ v 150.000 iztisih. Naobrazba naroda ima velik vpliv na obrt in kupčijo. Kako skrbijo Japonci za higijeno, mogli bi biti vzor za marsikateri narod. Tako so podrli vse mesto Tekhan in ga postavili na drugem kraju, ker je stalo v nezdravi in blatni krajini.

24 milijonov odškodnine zahtevajo od laške železniške uprave oni, ki so bili ranjeni pri veliki železniški nesreči v bližini Rima za časa pogreba kralja Umberta.

20 let varal zdravnike. V mestecu Nanslitzu, v bližini Draždan, prišli so na sled nečuvnemu simuliranju. Pred 20. leti dobil je železniški zapirač Dittrich hudo poškodbo na glavi. Od tega časa ležal je Dittrich, kakor bi bil mrtev. Najslavnejši zdravniki so se pečali z navidezno umrlim. Dittrich je postal pravo čudo. Vlada je čudnemu bolniku dajala na leto 1080 mark plače; a ljudje so podpirali njegovo rodbino na tako znaten način, da je žena bila često na poti v hranilnico. Nedavno pa je tega navideznega mrtveca nekdo opazil na vse zgodaj zjutraj pri oknu. Ko je opazovalec hitro stopil v hišo, ležal je Dittrich že zopet na postelji, kakor bi bil mrtev. Poklicani zdravniki so zmajevali z glavo — in baje še do danes niso prišli na jasno, na kak način jih vara Dittrich že 20 let in na kak način se more delati navidezno mrtvega.

879 let zapora in 693 let policijskega nadzorstva je skupno dobilo 231 obtožencev v velikem Maffia procesu v Palmi. Sedna dvorana je bila za toliko število obtožencev premajhna, zato so bile obravnave v cerkvi reformiranih. Pri obsodbi so obsojenci naredili tak kraval, da so orožniki z največjim naporom naredili mir.

GLASNIK.

Delavsko gledališče v Ljubljani otvori svojo letošnjo sezono jutri teden ob 7. uri zvečer v veliki dvorani „Katoliškega Doma“. Igrala se bode prekrasna igra „Mlini pod zemljo“, ali zadnji dnevi poganstva v Rimu“. Vloge so na novo razdeljene mej najboljše moči. Sedeži

se bodo prodajali od torka naprej v prodajalni g. Fr. Breskvarja pred škofijo in sicer po naslednjih cenah: sedež I. vrste 1 gld., II. vrste 70 kr., III. vrste 50 kr., IV. 40 kr., V. 30 kr., VI. 20 kr. Stojišča 10 kr. se tudi prodajajo naprej.

Predavanje g. dr. Kreka v „Katoliškem Domu“ dne 18. t. m. je bilo o tem, kako se je začela in razvijala delavska zahteva: „Brezposelnim delavcem naj dá delo država!“ Prvič so se oglašili delavci s to zahtevo l. 1848. na Francoskem in še mnogokrat so jo ponavljali pozneje. Večkrat jim je skušala vlada ustreči, toda vsi taki poizkusi so se izjalovili, ali pa so celo pahnili brezposelne delavce še v večjo stisko. Zdaj nihče več ne uči, naj brezposelni delavci terjajo od države dela in zasluzka; pač pa se prijatelji delavstva trudijo, da bi ustanovili zavarovalnice, ki naj dajejo podpore zavarovanemu delavcu ob času, ko nima dela. — Dasi je bilo vreme zelo grdo, se je vender sešlo poslušalcev izredno veliko. Prihodnji četrtek 25. t. m. bo predaval gosp. J. Godec o zaprekah, s katerimi se morajo boriti misijonarji.

„Narodova“ ljubezen do delavcev. Bolj ko se bližajo državnozbornske volitve, bolj nervozni postajajo naši liberalci in njih zavezni bratci socijalni demokratje. Narod je spustil vže cele članke, v katerih hoče dokazovati brezdelnost dosedanega poslanca pete skupine dr. Kreka. Posebno uradni sluge mu diše, ter jih opozarja na ono zloglasno glasovanje v državnem zboru o zboljšanju plač. Ko bi bil „Narod“ naklonjen uradnim slugam, bi pač raje grajal one, ki so glasovali za predlog, katerega nikdar vlada ni imela volje izvršiti in je iz gospodske zbornice romal še jedenkrat pred zbornico poslancev, s čemer se je ono zboljšanje zavleklo. Sedaj pa hoče metati polena pod noge dr. Kreku. Ako pripomnimo še, da so „Narodovci“ istotako glasovali kot Krek, smo povedali dovolj „Narodu“. — V. Bahar, delavec v tobačni tovarni, je na prsih in v vratu vže dalj časa bolan. Sedaj je prosil za dopust, katerega mu je vodstvo tovarne v resnici tudi dalo po zdravniški določbi. Toda „Narod“ se je zaletel v Baharja, češ da zlorablja dopust za agitacije. Bahar je ves čas dopusta vedno doma in za agitacijo ni storil niti koraka, toda „prijatelj“ delavstva „Narod“ ga denuncira in se laže, da agitira za dr. Kreka, ter opozarja vodstvo tovarne nanj. Ko so uradni sluge mestnega magistrata svojedobno strastno agitirali za liberalce, je bilo pa vse dobro. Mi bi se s tem listom, ki je delavcem naravnost sovražen, niti ne ukvarjali, ko bi se sem in tje ne dobil kak kalin, ki mu veruje. Dovolj ljudi je še, ki nimajo samozavesti in samovolje, take ljudi tudi „Narod“ s svojimi hudobno-neumnimi lažmi lahko „nalima“. Toda zavedno krščansko-socijalno delavstvo mu ne bo šlo na lim. Ono dobro ve, da je liberalizem kriv današnjih za delavstvo tako žalostnih razmer, zato bo pa ob volitvi tudi pokazalo, da noče palice, marveč kruha in ne bo volilo liberalcev. Sicer nam pa liberalna gonja kaže, na kako slabih nogah stoji pri nas liberalizem, katerega ne bode rešila niti trojica — Tavčar, Slanc in Friedrich Mallawerch.

Socijalni demokratje se boje luči. Marsikaj zanimivega je že znano izza zadnjega premogarskega štrajka na Češkem. Najboljše pa še pride, ker je iz stranke izstopivši Sattler izročil, kakor smo poročali, poslancu Steinu važna pisma in dokaze o gospodarstvu žida Verkaufa in drugov z delavskimi žulji. To je pa nepopisno razburilo židovske voditelje, in v svoji veliki svobodoljubnosti so zabičali sodrugom, da morajo onemogočiti vsak Steinov nastop in sploh razbiti vsak nemško-nacijonalen shod. Zastonj gotovo nimajo strahu pred javnostjo.

Vojska zoper žganjpitje na Belgijskem. Društvo za širjenje treznosti na Belgijskem zelo napreduje. Že 55.000 mladeničev je storilo obljubo, da ne bodo pili žganja. Od l. 1898. poučuje se mladina vseh ljudskih šol dve uri na teden o treznosti in škodljivosti žganja. Ko bi kaj takega bilo tudi pri nas, kjer nezmerno žganjpitje uničuje mladino na duši in na telesu!

Stavka na južni železnici v Trstu. Po „Edinosti“ posnemamo: Kakih 600 tukajšnjih delavcev južne železnice — skoro sami Slovenci

— je začelo stavkati, ker ravnateljstvo na Dunaju ni ugodilo njihovim zahtevam, ki gredo v glavnem za tem, da se odpravi subakord ter da se delavcem zviša plača. Ker se nam poroča, da so delavci krivo obveščeni o tem, v koliko je ravnateljstvo pripravljeno popustiti, in ker želimo, da bi naši delavci mirnim potom dosegli, kar jim gre, naj navedemo tukaj nekoliko podatkov, kakor smo jih izvedeli direktno od kompetentne strani. Delavci I. kategorije služijo sedaj po 2 K 80 st. na dan, delajo in služijo tudi ob nedeljah. Razven tega imajo tantijem do 72 st. na dan. Tem je dovolilo ravnateljstvo, da so vsako drugo nedeljo slobodni, a da o tem vender dobivajo gori navedeno plačo. Delavci II. kategorije dobivajo po 2 K 60 st. na dan in 30 st. tantijeme. Ta vrsta dosedaj ni imela zasluzka ob nedeljah; sedaj jim je železnica dala delo tudi ob nedeljah in vsako drugo nedeljo slobodno, a da o tem dobivajo plačo in tantijeme. Subakordanti, ki so bili dosedaj pač zelo na slabem, ako ni bilo mnogo blaga na postaji — zaslužili so povprečno približno 2 K do 2 K 40 st. na dan — bodo postajali od sedaj zanaprej po petih letih službe delavci II. kategorije s plačo in tantijemami te vrste. Po nadaljnih 10 letih, torej po 15 letni službi, postanejo delavci I. kategorije z dohodki iste. Po nadaljnih petih letih se jim zviša dnevna za 20 st. na dan. Razven tega pa se je subakordantom zagotovil dnevni zaslužek 1 K 60 stotink na dan. Prvi kategoriji delavcev se je sedaj garantiralo 16 K tantijem na mesec, s čemer pa ni rečeno, da bi ne mogli zaslužiti tudi več. Drugi kategoriji se je istotako zagotovilo tantijem najmanj 8 K na mesec. Glede penzij še sicer ni ničesar določenega, a že sedaj da je v navadi, da daje južna železnica delavcem, ki so onemogli v njeni službi, ako so dosegli 65. leto starosti in služili do 20 let, penzijo, ki znaša 50 % dnevne plače, ki so jo imeli, onim pa, ki so bili v službi južne železnice nad 20 let, daje 60 % dnevnine kakor pokojnino. Delavcem, ki še niso dosegli 65. leta starosti, se določa penzijo od slučaja do slučaja. Isto, kar smo navedli tukaj o delavcih v skladiščih, velja tudi za delavce, ki premikajo vozove. Tudi ti postanejo čez pet let delavci II., a čez deset delavci I. kategorije z dotičnimi dohodki, imajo pa po 20 st. doklade na dan, dokler so pri premikanju vozov. To so torej podatki, za katere smo naprosili na kompetentni strani in ne moremo seveda prevzeti nikake odgovornosti za istinitost istih. Kakor smo čuli, tako smo povedali. Tudi v tem slučaju stojimo mi na starem svojem, po našem mnenju, edino korektnem stališču: vsakemu delavcu bodi zaslužno plačilo, katerega minimum pa bodi vsaj tolik, da more živeti življenje, dostojno človeka; delavec pa glej, da ne posezaš po skrajnih sredstvih, dokler je nade, da se stvar poravna mirnim potom. Saj nam zgodovina delavskega gibanja iz najnovejših časov podaja kričečih izgledov — glej štrajk premogarjev na Češkem! — kako štrajk, ki ni dobro premišljen in dobro vojen, lahko donese najusodnejših posledic za delavca in njegovo rodbino. Le če res ni druge poti, bodi štrajk! Želja naša je torej, da se, če le možno, štrajk železniških delavcev poravna v zadovoljstvo obeh strani.

Kršč. soc. delavski koledar za l. 1901. je izdal na Dunaju g. Bittner in stane 35 kr. Koledar je zanimiv po svoji vsebini, prinaša namreč krščansko-socijalni delavski program, razne odlomke iz društvenega zakona, ki so potrebni vsakomur, kdor se peča z društvenim življenjem. Dalje daje pojasnila o domovinski pravici. S prihodnjim letom stopi namreč v veljavo zakon, po katerem se bode domovinska pravica zelo izpremenila. Prinaša tudi zaznamke krščansko-socijalnih delavskih društev iz cele države. Krščansko-socijalnim somišljenikom, ki umevajo nemški jezik, koledar toplo priporočamo. Naroča se lahko v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Pozor! Na Dunaju izhaja tudi „Christlich-socialer Arbeiter Zeitung“; cena jej je na leto 4 krone. Naročajmo krščanske delavske liste!

Ne v Gradec! Gradec je prenapolnjen z delavskimi močmi, zato je zaslužek dandanes

primeramo slabši, nego je bil še pred nedavnim časom. Zelo težko je dobiti delo ali službo. Vender prihaja še vedno polno ljudi iz naših krajev v Gradec, meneč, da bodo v Gradcu lažje shajali in živeli nego doma. Kako žive v Gradcu naši ljudje, zadoščaj naslednji vzgled! V J. Krepesch-evi tovarni za užgalice je kakih 300 delavskih moči, večinoma ženskega spola. Delavke so same Slovenke, ker domačinke Nemke nočejo delati za tako sramotno nizko plačo. Tudi Slovenke ne bi hotele v Gradec, ako bi vedele, kaj jih čaka. Za naporno, zdravje uničujoče 12urno delo dobivajo po 25 kr., največ po kakih 40 do 45 kr. na dan. V Gradcu je draginja, s takim zaslužkom ni mogoče pošteno izhajati. Revice propadajo naglo zdravstveno in нравno. Groza spreletava človeka, videč toliko bedo v vsakem pogledu. V srce se smilijo človeku objokane revice, ki so verjele agentom, ko so jih spravljali z mamnimi obljubami v Gradec, a zdaj niti toliko ne morejo, da bi se mogle povrniti domov, in se sramujejo domov sporočiti o svoji grozni siročini. Ker ne umejo nemščine, ne morejo si pred sodiščem iskati pravice. Zato prosimo vse slovenske rodoljube, naj opozarjajo domačine, hoteče v Gradec.

Katoliško delavsko društvo v Prevaljah se krepko giblje. Dne 14. t. m. je imelo svoje mesečno zborovanje, ki je bilo prav dobro obiskano. Govoril je g. kaplan Trepal ter kazal na razne pogubne nauke socijalnih demokratov. Volil se je tudi nov odbor, oziroma potrdil se je enoglasno sedanji marljivi odbor, kateremu je na čelu gosp. Rupnik. Bog živi naše kat. slovenske delavce!

Darila.

Za „Našo Stražo“ so poslali: V konjski kaplaniji zbrani kaplani, Vid Janžekovič, Fr. Hlastec, Janez Jančič, Fr. Gosak, Alfons Požar, Karl Kumer vsi skupaj 12 kron.

Izjava.

Jaz Janez Dulc priznavam s tem, da sem gg. Gmeiner, Burkclje in Klanžar pri finančni straži v Litiji lažnjivo obdolžil neopravičenega žganjetoča.

Jaz to obžalujem in prosim dotičnike odpusčanja.

Rade če pri Zidanem mostu 16. oktobra 1900.

Janez Dulc.

Išče se

učenec

kateri ima veselje za mesarsko obrt; kje, pove upravništvo „Slov. Lista“.

„Slovenski List“ se prodaja v Brusovi (Štefotovi) prodajalnici pred Škofijo in pri g. Podrekarju na sv. Jakoba trgu. Številka po 14 h.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje.

Zobozdravnik

med. univ. 33 (6)

dr. Rado Frlan,

Špitalske ulice št. 7. I. nad.

Ordinacija od 9.—6., ob nedeljah in praznikih od 9.—12. ure.

špecialist za zlate plombe, naznanja p. t. občinstvu, da si je nabavil električno pripravo za vlivanje porcelanastih plomb, katere se delajo popolnoma jednake zobu, tako da jih ni možno spoznati.

V njegovem ateljeju se izdelujejo: posamični zobje vsake vrste, zlate krone in sponse, **zobovja iz zlata, kaučuka, aluminija, celuloida in cina.**

Opomba: Zlate in porcelanaste plombe, kakor tudi vse operacije v ustih izdeluje zobozdravnik dr. Rado Frlan sam, ne pa kak tehnik.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke Popravila

L. Mikusch, tovarna dežnikor, Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene

Domača umetnost!

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št 22
v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (28)

Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnje župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si stejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtoplejše priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Martin Poljak,
župnik

Ajdovec, 20. okt. 1899.

Pozor!

Mizarstvo
ustanovil

IGNACIJ ROTTAR

mizar v srednji Vasi pri Goričah

pošta Kranj.

Izvršuje vsa dela točno
po naročbi.

28 (13)

Pozor!

Pozor!

DR. JANKO BREJC

zagovornik v kazenskih zadevah

v Ljubljani

na Dunajski cesti (Medjatova hiša).

Advokat Ivan P. Vencajz

je otvoril

odvetniško pisarno

v Ljubljani

na Dunajski cesti v pritličji (Medjatova hiša).